

Slik sikrer du barn i bil

Altfor få barn er tilstrekkelig sikret i bil, melder Trygg Trafikk på sine nettsider. Mange foreldre unnlater å installere trygge bilseter til barna i bilen fordi de mener setene er for dyre, de tar for stor plass, eller det ser ut som barnet sitter trangt.

Svært mange vender også bilsetet fremover lenge før det er anbefalt, selv om det er sikrest for barnet å sitte med ryggen mot kjøreretningen til de er minst fire år.

I 2010 utførte Trygg Trafikk i samarbeid med Statens vegvesen en telling i Oslo og Akershus som viste at bare to av tre nyfødte spedbarn er tilstrekkelig sikret i bil på vei hjem fra barseloppholdet. Et lite spedbarn vil bli drept eller svært alvorlig skadet selv om det bare dreier seg om en kraftig oppbremsing, sier Unni Knutli, distriktsleder for Trygg Trafikk Akershus til Trygg Trafikks nettside.

HVORFOR BAKOVERVENDT?

Som nevnt forsvarer mange foreldre valget om å snu bilsetet når barnet er lite med at det ser ut til at barnet sitter ubehagelig, eller at det er for dårlig plass i bilen til å ha et stort bilsete montert mot kjøreretningen i baksetet.

De fleste foreldre tror nok heller ikke at forskjellen i sikkerhet er så stor, sier prosjektleder Ellen Zickfeldt i Trygg Trafikk til nettstedet. Forskjellen mellom forover- og bakovervendt bilsete er imidlertid dramatisk, særlig når det gjelder frontkollisjoner.

Barn har store og tunge hoder og svake nakker, og i en frontkollisjon vil ikke nakken tåle den belastningen det er å bli slengt forover når barnet sitter forovervendt. Dersom barnet sitter med ryggen mot kjøreretningen vil belastningen i stedet fordeles over hele overkroppen, og kroppen vil presses mot setet og ikke slenges forover.

Belastningen på nakken er enda større i biler av nyere dato, fordi disse bilene har en stivere konstruksjon som beskytter bilens kupe ved kollisjon. Denne løsningen redder menneskeliv, men den stive konstruksjonen stiller også høyere krav til det øvrige sikkerhetssystemet, ettersom kreftene som ellers ville brukes til å deformere kupeen nå forplantes til passasjerene. Voksne beskyttes mot dette med kollisjonsputer og bilbelter med kraftredusering, men for barn som sitter forovervendt, vil belastningen på nakken bli større.

BRUKT BARNESETE?

Dersom man velger å kjøpe et brukt barnesete, bør man forsikre seg om at man kjenner setets historie. Seter som har vært involvert i ulykker – uavhengig av om det satt barn i setet på tidspunktet – skal kasseres. Setet bør heller ikke være mer enn 5 år gammelt, slik at det kan være i bruk noen år før det kastes. Maks levetid for bilseter er 8-10 år.

Sørg også for å få med monteringsanvisningen for setet.

IKKE FARLIG MED BØYDE BEN

Som regel vil ikke barnet føle det ubehagelig å sitte med bøyde ben i setet – det er ofte foreldrene som tror barnet sitter vondt. For å forhindre at barnet blir stiv og lei, anbefales det ved lange bilreiser å ta hyppige pauser slik at barnet får strukket på seg.

AIRBAG?

Det er forbudt å plassere barn i bakovervendt bilsete i passasjeretset foran dersom det er airbag der. Hvis airbagen treffer bilsetet under en kollisjon, kan det bli fatalt for barnet.

Barn som er under 140 cm skal heller ikke sitte i forsete hvor det finnes airbag, ettersom airbagen er konstruert for å beskytte en voksen person og et barns hode vil treffe airbagen på en annen måte og kan resultere i nakkeskader.

Airbags som er montert i sidedørene er ikke til like stor skade, med mindre barnet lener seg mot stedet hvor puten ligger akkurat idet puten utløses. Pass derfor på at sovende barn ikke lener seg for mye til siden.

I noen biler kan airbagen deaktiveres med en nøkkelbryter. I andre biler vil bilverksteder i noen tilfeller kunne koble ut eller fjerne puten. I så tilfelle vil Statens vegvesen utstede et nytt vognkort til bilen hvor endringen er notert.

GRAVIDE?

Den beste måten å sikre gravide og ufødte fostre i bilen, er å bruke bilbeltet. Dersom den

gravide velger å ikke bruke bilbelte, risikerer hun å skade både seg selv og fosteret ved å slenges mot bilens innredning under kollisjon.

Mange gravide bekymrer seg for at babyen kan skades av at bilbeltet strammes over magen. I en kollisjon kan det ikke utelukkes at fosteret kan ta skade, men det er helt sikkert at skaden blir langt større dersom det ikke benyttes belte i det hele tatt.

Såkalte gravidbelte er designet for å trekke den delen av beltet som går over hoftene/magen ned mot skrittet, for slik å beskytte magen mot det stramme beltet i en eventuell ulykke. Forsking viser at ved kollisjon vil setebeltet gjenoppta sin korrekte posisjon over magen. Gravidbeltene er i så måte virkningsløse, men Trygg Trafikk skriver at det er helt i tråd med sikkerhetsforskriftene.

”Dersom gravidbeltene forandret bilbeltets funksjon og geometri, ville de måtte kollisjonstestes i hver enkelt bilmodell og godkjennes sammen med hver kombinasjon av belter.”, skriver de på nettstedet.

Gravidbelter kan øke den gravides komfort under bilreisen, og er ikke forbudt å bruke.

Kilde:

Tryggtrafikk.no

Babycenter.com

youtube.com/watch?v=eSvCogiauiw